

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye
Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, negyedévre 15 L, egyes szám 5 L.
Megjelenik minden hó 1-én

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59.
(volt Magyar-utca) — Telefon 484.

A Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség Kiáltványa

1927 május elsejére a világ dolgozóihoz

Elvtársak!

Bizonytalanság, gazdasági bomlás és a béke elleni sok fenyegető jelenség figyelmezteti 1927 május elsejének előestéjén a nemzetközi proletárságot arra a kötelességére, hogy teljes erejével bizonyítsa be éberségét és tettekkészségét. Mert a munkásosztály hivatása, hogy elhárítsa a veszedelmeket, amelyek az emberiséget fenyegetik és megszüntesse a szenvedéseket, amelyek a dolgozókat sújtják. Tétlensége és hallgatása gyengeségére vallana, a munkássággal szemben küzdő ellenséges hatalmak tulsúlyának elismerését jelentené. És ennek nem szabad megtörténni!

1927 május 1-jének bizonyítást kell tenni arról, hogy az egész világ munkásai egységesen el vannak szánva arra, hogy ellenségeikkel szemben közös frontot alkotnak és a világot fenyegető veszedelmeket elhárítják.

Gazdasági szempontból a lefolyt esztendő nagyon örömtelen volt. A gazdasági helyzet a legtöbb országban rossz, sőt sok helyt még mindinkább romlik. A munkanélküliség tovább szedi áldozatait s családok százait dobja a nyomorba. Egyszer-smind ürügyet szolgáltat a vállalkozóknak a munkásság lefentartása és a munkafeltételek elleni újabb támadásokra. Ezek a támadások főként

a nyolcórás munkanap keresztülvétele és a szociális törvényhozás kiépítése

ellen irányulnak. Sok vívmányt, amit a munkásság már biztos birtokának tekintett, ismét visszarágadtak vagy vissza akarnak ragadni. E reakciós törekvésekkel szemben a munkásosztálynak minden eszközzel védekeznie kell.

A munkásság követeli a nyolcórás munkanap csorbítatlan elismerését és a szociális törvényhozás kiépítését, amely téren mindenekelőtt a gyengéknek, a nőknek és a fiatalokéknak a védelmére kell biztosítani.

Politikai téren, sajnos, nagyon nyilvánvaló, hogy a reakció folytonos haladásokat tett, miközben szükségszerűen támadásokat intéz a munkásszervezetek, mint a szabadság és haladás legtermészetesebb erői ellen.

Ez a bomlás és ez a hanyatlás megnyilvánul a népek egymásközötti viszonyában is.

A diktatura állandó háborus veszedelmet jelent,

bármilyen formában lép fel, bármilyen szint visel. A fascizmus fekete, a bolsevizmus vörös hadserege a kapitalista imperializmus hatalmaival együtt egyformán egymás ellen uszítják a népeket.

A dolgozók összességének felszabadítása és a béke ügye bonthatatlan kapcsolatban állanak egymással. A munkásosztály mindig ezt a felfogást vallotta. Az események, amelyek ma Európában, a távol Keleten és egész Amerikáig lejátszódnak, nemcsak határozott és megdönthetetlen bizonyítékot nyújtanak felfogásának helyességére, hanem a legnagyobb nyomatókkal figyelmeztetik is, hogy ennek megfelelő erőfeszítéseit fokozottan folytassa.

A munkásosztály csak saját erőire építhet!

A munkások csak saját erőiktől várhatják üdvösségüket! Vagy ugyan miféle más hatalmaktól jöhetne a szabadság?

A burzsoáziától bizonyára nem! Tehetlensége fényesen megnyilatkozik a jelenlegi eseményekkel szemben, amelyek mindenütt, a Balkánon, Kínában vagy Középamerikában megakadályozzák a rendezett politikai és gazdasági viszonyok kifejlődését, holott végső fokon ettől függ az

egész világ sorsa. A burzsoázia mindenütt akadályokat gördít a népek egymáshoz közeledésének útjába és a gazdasági nacionalizmust mozditja elő, ami a politikai nacionalizmus teremtette ellentéteket és viszályokat még inkább kiélesíti.

A veszedelmekkel szemben a munkásosztálynak a maga internacionalizmusát kell szembeállítania, azt az internacionalizmust, amelynek megvalósítására való törekvést kell a május elseji ünnepen is a leghatalmasabban megmutatni és előmozdítani.

Ezzel az internacionalizmussal, az emberiség egyetemes érdekeinek ezzel a védelmével,

amit a nemzetközi proletárság az önzéssel, a bomlasztó és gyűlölködő nacionalizmussal szembe állít, fogja a proletárság a világban már meghódított területét mindinkább növelni és olyan hatalomként jelentkezni, amely a társadalmat újjáalakúias és jobb jövő felé vezeti. A jelen veszedelmei között és zürzavarában sem fogják a munkások elfeledni, hogy mit értek el a saját fáradozásaikkal és a Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség erejével a háború óta szakadatlanul folytatott akciókkal.

Ezek a folytonos erőfeszítések már kezdik meghozni gyümölcseiket.

Az 1927 május 1-je egyszersmind első jeladás lesz a nemzetközi gazdasági konferenciához,

amely a munkások követelésére négy nappal később Genfben fog összeülni. Ez lesz az első eset a világtörténelemben, hogy a nemzetek gazdasági életét nemzetközi vizsgálat tárgyává teszik. Az első eset lesz, hogy a termelés anarchikus rendszere és a nemzeti vagyonok elosztása, a gazdaságnak ezek az alapjai, munkásképviselek közvetlen közreműködésével bírálat alá kerülnek. Noha a Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség ez értekezlet eredményeit előre nem láthatja, annyit mindenesetre mondhat, hogy ez az eredmény függetlenül a világ munkásaitól függ. Ha nem is ígérhetjük, hogy ez az értekezlet a munkások sorsát bizonyosan megjavítja, annyit mindenesetre megállapíthatunk, hogy a nemzetközi gazdasági konferencia annak a bizonyossága, hogy a munkásság eszméi kezdenek megvalósulni.

A dolgozó osztályok feladata, hogy ez első eredmény után tovább építsenek és át legyenek hatva a tudattól, hogy törekvéseik, ha akarják, célhoz fognak vezetni.

Az uralkodó osztályok minden ellenállása és támadása sem tudta a nyolcórás munkanapot megdönteni, a lefegyverkezés eszméje napról-napra erősödik, a világ újjáépítése halad a megvalósulás felé. Mindez a Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség fáradozásainak és közbelépéseinek eredménye.

Ezek az eredmények bizonyára nem teljesek és a teljes eredményt csak az emberek és népek végleges felszabadulásának napja hozza meg. De ez eredmények mutatják, hogy mire képesek a munkások és lelkesítik a dolgozó tömegeket, hogy akcióikat folytassák.

A Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség a világ összes munkásait felhívja, hogy

május elsején tüntessünk:

- a béke fentartásáért;
- a nyolcórás munkanapért;
- a szociális törvényhozás kiépítéséért;
- az egyesületes korlátlan szabadságáért;
- a világ minden népének szabadságáért!

A Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség

Mire tanít Május Elseje?

Egyetlen igazi ünnepünk van az esztendő napjainak hosszú soraiban; de a munkásnak, a szocialistának ezt az egyetlen napot sem szabad télenül töltenie. Ha csak arra használjuk föl Május Elsejét, hogy ezen a napon nem megyünk a műhelybe, gyárba, hanem kirándulunk a zöldbe vagy betelepesszük a korcsmába, akkor nem végeztünk külön dolgot, mintha egy rossz diák elkerüli az iskolát vagy egy fáradt kis inasgyerek elköszál a műhely mellől.

Nekünk, ha a karunk pihen is e napon, az elménk annál frissebben járjon, annál mélyebben nyuljon le a dolgok okaihoz, annál magasabbra szárnyaljon a jövőndő fejlődés kilátásai felé.

Nem szabad, hogy a Május Elseje csak pihenés, csak szórakozás legyen. Az elmélkedés, a magunkbaszállás napja is ez az ünnep, melyet a szocializmus uttörő hősei és a hívó szavukra első ízben öntudatra ébredt munkástömegek nem azért viktak ki, hogy bigott, jámbor hívők módjára csak a szokás hatalmának engedve ünnepeljenek az utánok jövő nemzedékek, hanem azért, hogy folytassák az ő megkezdett munkájukat.

És hogy méltóan folytathassuk, ahhoz ismer-nünk kell elsősorban Május Elseje megünneplésének jelentőségét, másodsorban kötelezőleg meg kell állapítanunk, hogy mire tanít Május Elseje és ezt meg is kell tartanunk.

Ebben a cikkben, melyet májusi lapunk élére teszünk, ezzel a kérdéssel kívánunk foglalkozni, mert — őszintén szólva — ezt nagyon szükségesnek tartjuk s ezért azt akarjuk, hogy szaktársaink legelőször és legkomolyabban ezt olvassák és ezt szívleljék meg.

Május Elseje elsősorban is arra tanít, hogy a munkásság sorsa javítását csak egyesült erővel vívhatja ki. Hiszen ezt az egyetlen munkás-ünnepnapot is az egyesült erők első nemzetközi diadalának tekinthetjük. De az ünnepet követik a hétköznapok s az egyesült erőkkel a hétköznapokat is meg kell és meg lehet hódítanunk a magunk számára. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha az egyesült erők állandóan és tervszerűen, öntudatosan és szervezeten működnek.

Ez a működés a munkásmozgalom két főágára oszlik: a gazdasági és politikai küzdelemre, az osztályharcos szakszervezeti mozgalomra és a szocialista pártra. S mindenkinek legfőbb fegyvere a sajtó: a szaklap és a pártlap.

A szervezett munkás tehát tartson Május Elsején ítélőszéket önmaga fölött, hogy ebből a működésből kivette-e részét, teljesítette-e kötelességét ezen a három területen?

Az első kérdés: mit tett a szakszervezeti mozgalomban? Tudja-e, hogy Romániában körülbelül csak harmincezer munkás van megszervezve, ami elenyésző csekély része az ország ipari munkából élő lakosságának is, hátha még a földrobotosait is számításba vennénk? Tudja-e, hogy jobb munkabért, rövidebb munkaidőt, jobb munkafeltételeket, modern munkásvédelmet és szociálpolitikát csak nagy, szervezett munkástömegek tudnak kivívni?

Mit tettél, tisztelt szaktárs, a magad részéről ahhoz, hogy ez a szervezett munkástömeg minél előbb minél nagyobb legyen? Hány sötétségben tévelygő munkástestvéredet vezetted a fölvilágosodottság jó útjára? Hány tudatlan társadnak magyaráztad meg a szervezkedés szükségét és hasznát? Gondolkoztál-e a tőke és a munka

viszonyáról, a munkás kizsákmányoltasáról? Fölismerted-e, megtanultad-e a tőkés termelőrend munkásellenes törvényeit? Megerősítetted-e magadot a buzdítottál-e másokat a termelőrend elleni küzdelemre? Hoztál-e be új tagokat a szervezetedbe, hogy azt erkölcsileg és anyagilag is erősítsd? Agitáltál-e, résztvettél-e a szakszervezeti élet aprólékos és lendületesebb munkáiban?

Mi föltettük e kérdéseket. Vedd magadhoz ezt az ujságot s szép Május Elsején szállj egy pillanatra magadba, felelj őszintén e kérdésekre s ha ingadozol, kérj utasítást Május Elsejétől, majd em megtanít, mit kell tenned, ha eddig még nem tettél eleget.

És mit tettél a pártéletben? Tudod-e, hogy azokat a követeléseket, melyeket gazdasági harcainkban felállítottunk, a mai államrend keretei között csak a politikai hatalomban való részvétel, a kormányra való hatással tudjuk megvalósítani, miként a szocialista állami és társadalmi rendet csakis a politikai hatalom teljes meghódításával tudjuk majd fölépíteni. Tudod-e, hogy most minden életviszonyunkat törvények szabályozzák s ha mi e törvények alkotásában részt nem vehetünk, ha ezeket rólunk-nélkülünk gyártják, akkor e törvények nem védik a mi érdekeinket, hanem csak a gazdagokét és hatalmasokét. És azt is tudod bizonyára, hogy a törvényeket a kormány javaslatára a képviselők és szenátorok szavazzák meg és Romániában nincs egyetlen munkásképviselő, egyetlen munkásszindátor sem. A törvényhozás termeiben tehát egyetlen őszinte, bátor szó sem hangozhatik el a munkásság érdekében. Miért van ez így? Mert a munkásság politikai mozgalmá, a szocialista párt oly gyöngye, hogy egyetlen szószólót sem tudott szavazataival mandátumhoz juttatni. Tagja vagy-e te, szervezett szaktársunk, a szocialista pártnak, amit legutóbbi szakszervezeti kongresszusunk is erkölcsi kötelességgé tett? S ha igen, hány más munkástársadat hoztad be a pártszervezetbe? Hánynak magyaráztad meg, hogy a szakszervezet csak egyik oldala a munkásmozgalomnak, amely összedől, ha a másik oldala, a politikai szervezet is nincs kiépítve?

És miután így a munkásmozgalom mindkét oldalán a gyöngeséget megmutattuk s bizonyára magad is megdöbbenve látod, vallod-e velünk együtt: e gyöngeségen a mozgalom közvetlen erősítése mellett elsősorban a munkásajtó megerősítésével segíthetünk.

Most azután fölvehetjük a harmadik kérdést: mit tettél a munkásajtó erősítése érdekében? Szaklapodat ingyen kapod a szakszervezeti járulékod ellenében, de politikai lapunkat külön áldozatkészséggel és propagandával kell fentartani. Ha akármilyen kevés is az a harmincezer szervezett munkás, arra elég lenne, hogy egy jó politikai napilapot fentartson, csak elő kellene rá fizetnie. És mi a helyzet? Még ezt a szerény kis hetilapot is nehezen tudjuk fentartani, csak néhány áldozatkész elvtárs ingyenes munkájával. Hogy ne csak mindig szomorú dolgokat mondjunk, közöljük veled, hogy a legutóbbi időben örvendés és biztató javulást látunk, de ez még nem elég. Rohamosan meg kell erősítenünk és gazdag tartalmu, eleven, tanulságos és élvezetes politikai napilappá, döntő sulyu, harcos ujsággá kell tennünk a Romániai Népszavát s a román és német testvérnapokat. Beszéljünk neked a sajtó jelentőségéről? A becsület, nem üzleti, hanem elvi alapon szerkesztett napilap fontosságáról, a szabad sajtó becséről, amelyről a legnagyobb magyar államférfi mondotta, hogy ezzel az egy fegyverrel minden elrabolt jogot és szabadságot vissza lehet vinni, minden hatalmat meg lehet hódítani. Mondjuk-e el, hogy egy jó szocialista napilap annyit jelent, mintha minden nap közvetlenül érintkeznénk pártunk minden tagjával, minden kérdésben hirdetnénk a szocialista felfogás igazságát, a munkásosztály elleni minden támadást nyomban visszaverhetnénk, a reakció és kapitalizmus rablóvárait mindennap döngethetnénk, az osztályharc katonáit mindennap egy séges haditerv szerint vezethetnénk a jobb jövőért való küzdelemre.

Mit tettél kedves szaktárs, ennek az oly fontos harcieszköznek, a szocialista sajtónak az érdekében? Előfizettél-e a Népszavára? Szerzettél-e új meg új előfizetőket? Közölted-e a lappal gondolataidat?

A munkásajtó a leghathatósabb tényezője a szocialista nevelésnek s csak a szocialista szel-

lemben nevelt tömegek képesek alávétetni magukat az egységes vezetésnek.

Szocialista nevelés és egységes vezetés nélkül nincs modern munkásmozgalom sem az országban, sem a világon. Ezt az igazságot fejezte ki 1889 július 14-én a párisi nemzetközi munkáskongresszus, amikor kimondotta, hogy a munka és az emberiség felszabadítása csak az osztályként és nemzetközileg szervezett proletáriátustól várható, amely meghódítja a politikai hatalmat, hogy a kapitalizmus kisajátításával a termelőeszközöket a társadalom tulajdonába vegye. A proletárság felszabadítására pedig az első lépés a 8 órás munkanap és munkásvédelem, hogy a proletárság testiileg és szellemileg fejlődhesse, megerősödhessen, mert csak így képes betölteni világtörténelmi hivatását.

Ez igazság melletti tüntetésre vonultak ki a következő Május Elsején az akkor öntudatra

ébredt proletárság ezrei és százezrei s ma már milliók ünneplik az egész világon azt az igazságot, melyet csak a szocializmus diadala valósíthat meg.

Ünnepeljünk mi is, de az ünnep áhítatában foglalkozzunk a felvetett kérdésekkel s gondoljuk meg, hogy a szocializmust diadalra csak — szocialisták vihetik. Fogadjuk meg tehát, hogy minden tekintetben jó szocialisták leszünk. Mert ha csak addig vagyunk szocialisták, míg Május Elsején kísétálunk a szabad természet ölébe, akkor gyönyörködhetünk a tavasz szép virágáiban, de a nyár és őszi gyümölcsöket nem élvezhetjük s télen koplalni és dideregni fogunk.

Minden öntudatos proletárt erre tanít Május Elseje s legszebben azzal ünnepeljük meg e gyönyörű napot, ha ezt a leckét jól megtanuljuk s erre a leckére megtanítjuk minden munkástestvérünket.

Május elseje és a világbéke

Évtizedek teltek el már azóta, hogy a Marx és Engels szerkesztette kiáltvány elharsogta: „Világ proletárjai, egyesüljtek!” A föld különböző részein kisebb-nagyobb tömegek fölfogták az ígét, támadtak az új hitnek apostolai is, de az egyesülésig mégsem jutottak el.

Végre 1889 július 14-én, a nagy francia forradalom századik évfordulóján összejöttek Párisban husz ország szervezett munkásságának küldöttel s ez a nemzetközi munkáskongresszus július 20 án tartott utolsó ülésén Bebel és Guesde javaslatára kimondotta május elsejének nemzetközi munkásünnepé nyilvánítását.

Ennek a határozatnak világtörténelmi jelentősége van, nemcsak a munkásosztály, hanem az egész emberiség szempontjából is.

Ez a határozat ugyanis mindenekelőtt ki-domborította a szervezett, modern munkásmozgalom nemzetközi jellegét s amidőn a szocialista Internacionale számára munkásvédelmi programot adott, megtette az első lépést a proletárság gazdasági fölszabadítása terén.

Ettől kezdve a május elsejének megünneplése hiven visszatükrözi a munkásmozgalom fejlődését és erősödését. A világtörténelem nem tud példát arra, hogy egy jelszó oly rövid idő alatt oly óriási tömegeket megmozdított s egységes érzésbe és akaratba tömörített volna, mint a május elsejének megünneplésére fölhívó szöveget.

Már a legelső alkalommal, 1890 május 1-én a világ összes ipartűző államainak nagyvárosai-ban hatalmasak voltak a fölvonulások és tüntetések. A reakció, amely hozzá volt szokva ahhoz, hogy a föltörekvő társadalmi rétegek megmozdulását vérbefojtsa, most is a régi módszer szerint készült a leszámolásra. A kaszárnnyák megteltek a készenlétbe helyezett csa-

Elfojthatjátok a szót...

Elfojthatjátok a szót, de nem a szellemet,
Merész sasként kering az hazugságtok felett!
Elfojthatjátok a szót, de hangja feldörög
S komor visszhangként harsog fejétek fölött!
És addig hívja, hívja teltre a rest időt,
Mint gyermek kéri a szívtelen szülőt, —
Mig a hegyeknek ormán s az aknák mélyiben
Az ember végső harcra föltámad hirtelen.
Hejh, büszke váratokról hogy omlik, hull a kő
S a rombadőlt falakról tavasz ragyog elő!
S ha haldokolva hull is majd egyik-másik el,
Uj harcos kél nyomába s nem lesz üres a hely!
Elfojthatjátok a szót! De nem a szellemet,
Merész sasként kering az szégyenetek felett
S feltámad a romokból büszkén az új idő,
Fület s szívet szívesen nyit mindeneknek ő!
S jönnek a szép szívek majd, mikor nem hallgatunk
S nem ég reszketve vágytól epedő ajakunk;
Majd a merész igazság akkor bűn nem leszen,
Ha a hazugra, gazra rácsördít élesen!
A győzelem mienk lesz, gyalázat tietek,
A szabadságnak útján ez árny lesz veletek.
Ma kezetekben van még a vad, nyers hatalom,
A szabad szóra guny a válasz ajkatokon.
Ma tilthatjátok még azt, de nem a szellemet,
Merész sasként kering az hazugságtok felett!

MACKAY.

patokkal s a leggyönyörűbb tavaszi nap ébredését megelőző éjszakán a nagyvárosok utain végig dübörögtek a felvontatott ágyuk.

Az új hit munkástömegei azonban oly nagy erőt és fegyvermezttséget mutattak, hogy a hatalom sehol sem tartotta célszerűnek az ünnep megzavarását.

A munkásság hatalmas tüntetéséről a világ minden részéből valóságos elragadtatás hangján szóltak a jelentések s a világ urai máriól-holnapra arra ébredtek, hogy a történelemnek egy új hatalmas tényezőjével állanak szemben, amelyet nem lehet parancsszóval, fegyveres erővel visszakergetni a történelem szinpadáról. Az ünnep első diadala az volt, hogy Németországban megbukott Bismarck, a vaskancellár s vele bukott a kivételes állapot, amely a munkásmozgalom törvényes és szabad fejlődését akadályozta. Ezzel megnyílt az útja a német proletárság hatalmas, szabad és a többieket magával ragadó nagyszerű fejlődésének.

A párisi határozat kifejezte azt az igazságot, hogy mindenekelőtt a munkás testi és ezzel szellemi, erkölcsi erejét kell megvédelmezni a korlátlan kizsákmányolás és robotoltatás káros hatásai ellen, mert csak testileg és szellemileg erős munkásosztály képes diadallal megvívni a saját fölszabadításának nagy harcát. Ezért követelték elsősorban a nyolcórás munkanapot és a munkásvédő törvényeket.

De csakhamar megszületett a második gondolat, amely szerint május elsejét a világbéke melletti tüntetésre is föl kell használni, mert a munkásosztály által megteremtett és fönntartott gazdasági és kulturális haladást folyton fenyegeti a kapitalista országok versengése, ami ellentétekre és háborusodásokra vezet. Ezért már az 1891. évi brüsszeli nemzetközi kongresszuson Vaillant indítványozta, hogy május elsejét béketüntetésre is használják föl. Ezt a javaslatot a németek, magyarok, franciák és svájciak szavazatai ellenében akkor elutasították. Az eszme azonban új meg új híveket szerzett magának s az 1893. évben tartott zürichi kongresszus már kimondotta, hogy május 1-én a nyolcórás munkanap mellett tüntetni kell a nemzetközi békéért is, amelyet csak úgy lehet biztosítani, ha a munkásosztály fölszabadításával eltüntetjük az osztálykülönbséget és minden nép a saját országának határain belül megteremt a belső békét. A tények belső logikája hozta magával, hogy a május 1-i ünnep így a világ minden népének testvériségi ünnepévé magasztosult, vagyis a proletárságnak tüntetése lett az imperialista hatalmak örületes fegyverkezése ellen. A nyolcórás munkanap után tehát a második jelszó lett: „Háborút a háboru ellen!” És e jelszó alatt a békének ujjabb és ujjabb hadseregei vonultak föl, ami természetesen egyre idegesebbé tette az uralkodó osztályokat, a gyarmatpolitika és a háborus üzlet embereit. A világ proletársága fölsimerte, hogy az egyes országok munkásosztályai nem lehetnek egymásnak ellenségei, hanem valamennyinek közös ellensége úgy a saját, mint az idegen országok háborúra uszító imperializmusa és a minden ország dolgozó népét kizsákmányoló kapitalizmus.

A reakció még a parlamentárizmust, a demokráciát is meghamisította, csak hogy a világbékéért küzdő proletársággal szemben meg tudja szerezni magának a militarizmus eszkö-

zeit. Jellemző példa erre Németország esete. Ott tudniillik törvénybe kellett iktatni az általános, egyenlő, titkos választójogot már évtizedekkel ezelőtt, ezt azonban meghamisították a kerületek olyan beosztásával, hogy a munkások lakta vidéken sokkalta több szavazó volt egy-egy kerületben, mint ott, ahol a junkerek és a burzsoázia biztos hívei laktak. Így történt azután, hogy jóval több munkásszavazó kevesebb képviselőt tudott beküldeni a német birodalmi gyűlésbe, mint az agrárius, klerikális és polgári szavazók, vagyis a szociáldemokrata párt kisebbségben maradt. Vilmos császár azután a parancsára hajtó többséggel megszavaztatta a fokozódó fegyverkezést, amivel féltékeny tette Németország iránt a többi európai hatalmakat és megindította a fegyverkezésnek azt az örületes versenyét, azt a hódító gyarmatpolitikát, ami 1914-ben a világháború kirobbantására vezetett.

Ime egy történelmi példa arra, hogy a világbékét csak a szocializmus diadala biztosíthatja.

Emlékezünk a világháború kitörését megelőző európai helyzetre, amikor egyedül a szociáldemokrácia, egyedül a szervezett munkásság volt az a tényező, amely a háború fenyegető réme ellen felemelte tiltakozó és figyelmeztető szavát. 1905-ben is háborús veszedelem fenyegette Európát és akkor a szocializmus és világbéke legnagyobb francia apostola, Jaurès elvtárs Berlinbe akart utazni, hogy ott a német munkásság előtt beszéljen a háborús uszítók ellen. A legfőbb és legveszedelmesebb háborús uszító, a kardcsörtető Vilmos császár kormánya nem engedte német földre a francia békeapostolt, aki erre írásban küldte el üzenetét a német munkásságnak. Érdemes ez arra, hogy ma is figyeljen rá az egész világ proletársága. Többek között azt mondja ebben az üzenetében Jaurès: „Háborukkal a mai Európában sohasem lehet a szabadság és igazságosság művét megalkotni, nem lehet a népek közötti viszálykodást eltüntetni. Csak a demokrácia és a szocializmus megerősödése gyógyíthatja meg a népek szenvedéseit és oldhatja meg azokat a fájdalmas kérdéseket, amelyeket századok nemzetközi erőszakosságai mindeddig csak súlyosbítottak. A szocializmus az egész emberiség összefogó egységére törekszik. Ezt azonban nem kényszer útján akarja megvalósítani, hanem az igazság és a társadalmi összhang általános törvényével, amely megakadályoz minden kizsákmányolást, amely minden népnek biztosítja szabad önrendelkező jogát a népek között és minden egyének szabadságát saját népén belül. De a szocializmus és demokrácia erősödését csak a béke biztosíthatja. A háború anarchiája felszabadíthatja ugyan a forradalmat, azonban épp úgy utat nyithat az ellenforradalom hosszú válságának, az elkecsereedett nacionalizmus dühöngő reakciójának, a mindent elnyomó diktaturának és az eszeveszett militarizmusnak. A háborúból a legaljasabb gyűlölet, a leghitványabb bosszu és a leggonoszabb elnyomás hosszú láncolata szakadhat a szenvedő emberiségre. Mi azonban — irta Jaurès — nem bízunk ebben a barbár hazárdjátékban, a háborúnak ebben a véres kockajátékában. Mi csak az országok és népek földarabolását és szétszakgatását célzó minden kísérlettel szembeálló népszabadságban bízunk, amit csak a győzelmes európai szociáldemokrácia vívhat ki.“

És az a hős, aki ily szavakkal küzdött a világbékeért, legelső volt a világháború áldozatai között. Egy örült ember terítette le a világháború előestéjén s a ránkiszabadult furiák pusztításait még most is szenvedjük.

Még most is szenvedjük és már újabb háborús veszedelem felhői tornyosulnak feletünk. Az olasz fascizmus a nép lázongását háborúval akarja levezetni s Albánia felé irányítja haderejét, ami Jugoszláviával szemben fennálló rég lappangó ellenségeskedését háborús kitöréssé fokozhatja. Kína 400 milliós népe ellen a kizsákmányoló nagyhatalmak csapatait szállítják a hadihajók s nem lehet tudni, hogy az alkudozásokat, amelyeket most már véres összeütközések zavarnak, mikor fogják teljesen félbeszakítani a dühöngő ágyuk és a fojtó gázrobbanások.

Most is, mint mindig, csak a szervezett munkásság szava hangzik föl a háborús uszítók gonosz üzelmei ellen. A Szakszervezeti és Szocialista Internacionálé végrehajtóbizottságai kiáltvánnyal fordulnak a világ népeire s e kiált-

ványt elsősorban a szervezett munkásságnak kell megérteni és hatalmas tüntetéssel kell rá visszahangzó választ adnia.

A Május Elseje tehát most ilyen hatalmas visszhang legyen, amely tiltakozzék az ellen a vakmerő szándék ellen, hogy a világ népeit újra egymásra uszítsák az olasz fascizmus barátai vagy a kínai nép további kizsákmányolásához ragaszkodó nagyhatalmak.

Visszaemlékezve május elsejének megszületésére, most is követeljük a nyolcórás munkanapot és a törvényes munkásvédelmet, de ugyanekkor követeljük a munkásosztály és az egész emberiség boldogságának legfőbb biztosítékát: a világbékét.

Le a háborúval! Éljen a szocializmus! Éljen a világbéke!

Uj szakmai szövetségek alakulása

Április hónapban két új szakmai szövetség alakult: egyik az élelmezési munkások szövetsége, másik a faipari munkások szövetsége. E szakmák munkásainak szervezetei azok közé tartoznak, amelyek legtöbbet szenvedtek a bolsevikiek féltelen propagandájának sulya alatt. Mindkét szakmának virágzó szövetsége volt, tekintélyes taglétszámmal. De a lelkiismeretlen propaganda azt eredményezte, hogy az élelmezési szövetség kétféle szakadt, a famunkás szövetség teljesen a bolsevikiek kezébe került, ahol a szövetség a bolsevik politika szomorú áldozatává lett. A szövetség úgy erkölcsileg, mint anyagilag teljesen felőrökdött. A tagok tömegesen kimaradtak, egész csoportok megunva a sok hazug ígéretet, kiszakadtak a szövetségből.

Az Országos Szaktanács Bukarestben, április 5—7-ikére hívta össze az élelmezési munkásokat, ahol kimondták az amszterdami irányzatú élelmezési munkások szövetségének megalakítását. Szövetségünk részéről Bernau szaktárs tolmácsolta üdvözlésünket és biztosította őszinte testvéri szolidaritásunkról.

A famunkásokat ugyancsak az Országos Szaktanács április 10-ikére hívta össze Kolozsvárra. A megjelent famunkások örömmel fogadták az Országos Szaktanács kezdeményezését és egyhangulag mondták ki az új famunkás szövetség megalakulását. Szövetségünk részéről Bartalis szaktárs üdvözölte az amszterdami táborunk új harcosait.

Mi, vas- és fémmunkások, örömmel és érdeklődéssel fogadjuk famunkás társaink szervezkedését, mert nem lehet közömbös ránk nézve, hogy egy ilyen jelentős szakma teljesen szervezetlenül legyen az országban, mert ezek rossz munkaviszonyai kihatással vannak a mi szövetségünk tagjainak munkaviszonyaira is. Példa a marosvölgyi több ezer famunkásnak esete, ahol az úgynevezett „egységes“ famunkás szövetség bolsevik demagóg politikája következtében minden eddig szerzett jogait elvesztették s ma teljesen szervezetlenül, napi 10—14 órát dolgoznak. Azon helyeken, ahol a munkások fentartották a 8 órai munkaidőt és nem hagyták elveszni több hasonló vívmányaikat, az a helyiszervezetek eredményeinek és egyes elvtársak emberségének tudható be.

Felhívjuk szövetségünknek tagjait, csoport-

jaink vezetőségeit, hogy az új famunkás szövetség megerősítéséhez nyujtsanak segédkezet, ott, ahol együtt dolgoznak a famunkásokkal, mutassanak rá arra a szomorú csalódásra, ami a romániai famunkásokat érte az „egységes“ jelző alatti szélhámoskodással. Akik még nem tagjai az új famunkás szövetségnek, azok lépjenek át és szakítsanak teljesen azokkal, akik eddig sem szolgálták az ő érdekeiket.

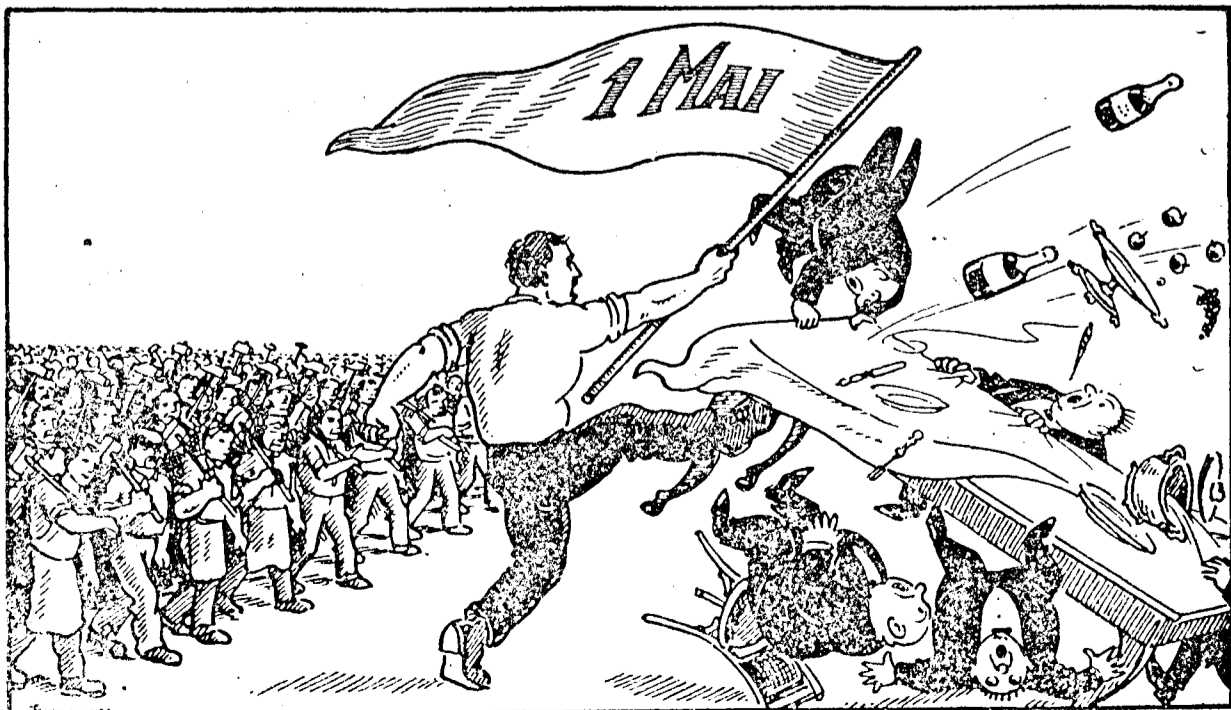
Néhány szó a regáti szervezkedésről

Évek hosszú sora óta foglalkoztatja a romániai munkásmozgalom vezető köreit a regáti munkásság megszervezése. A cél mindenki előtt ismeretes, csupán az eszközöket nehéz megtalálni. Mindenki tudja, hogy a csatolt részek munkásszervezetei csak akkor nyernek teljes jelentőséget a romániai politikai és gazdasági életben, ha a Regátban is jelentőségteljes szervezeti élet lesz és ha az itteni munkásság komoly, osztályharcos szervezetekbe tömörülve veszi fel a harcot a kizsákmányolóival szemben. Meg kell mondanunk, úgy politikai mint gazdasági megmozdulásainkban nagyon érezhető ezeknek a munkástársainknak a hiánya.

Az 1919 évtől 1920 ig, az általános sztrájk kitöréséig a regáti pártok és szakszervezetek szinte megállás nélküli tempóban fejlődtek, ami az akkori zavaros idők folyamán és nem tekinthető az osztályöntudatra és céltudatosságra épült mozgalomnak. A regáti mozgalomnak az európai mozgalmakban szinte nem találjuk mását. Mert bár máshol is szenvedett az 1920 évi sztrájkhoz hasonló vereséget a munkásság, mégis aránylag rövid időn belül mindenütt újból talpra állt, itt azonban a volt mozgalomnak alig találjuk valamely szervezeti foszlányát, nem is beszélve arról, hogy a kivívott eredmények szintén csak a multak emlékeiben élnek.

A csatolt részek munkásmozgalmának azonban létérdeke, hogy a regáti munkásság is hasonló munkafeltételek mellett dolgozzék. A munkaidőt kollektív szerződésben kell szabályozni, mert lehetetlenség, hogy amíg az ország egyes részeiben a nyolc órai munkaidőt — bár nehéz harcok árán — de mégis megtartják, addig a regáti gyárakban teljesen a munkaadó önkénye uralkodik úgy a munkaidő, mint a munkabér kérdésében. Fizetéses szabadság és más hasonló, az erdélyi és bánáti kollektív szerződésben biztosított, elvi jelentőségű vívmányok nincsenek s ha mégis valahol találkozunk ilyenekkel, mindez teljesen a munkaadó szeszélyétől, jóakaratótól függ. A csatolt részek munkásságának vívmányai csak úgy állandósíthatók, ha az ország minden részében egyenlő munkafeltételek lesznek, nem szabad módot adni a csatolt részek munkáltatóinak, hogy állandóan a regáti viszonyokra hivatkozva, a kivívott eredmények megcsonkítására vagy azok teljes megszüntetésére törekedjenek.

Az országos szaktanács, felismerve a veszedelmet, amit a helyzet rejt magában, Bukarestben két szaktanácsititkárságot szervezett, meghozta az anyagi áldozatot. Most a munkásságon a sor, hogy erkölcsi támogatást nyujtson az ottani munkásság megszervezéséhez. Minden egyes

szakszervezeti tag tartsa kötelességének, hogy ha Bukarestben vállal munkát, jelenjenek az ottani szervezetnél, vagy titkárságnál. Legyen azoknak segítségére a szervezeten munkások megszervezésében. A műhelyekben, gyárakban ismertessék a szervezkedés előnyeit, tárják fel előttük a munkásságnak azt az erejét, amellyel a nyugateurópai munkásság oly hatalmas és fiszteletreméltó eredményeket ért el. A helyi csoportok vezetőségei lássák el utbaigazításokkal odautazó szaktársainkat. Utasítsák, hogy további járulékaikat az ottani szervezetnél fizessék és nem szabad meghonosítani, hogy például Bukarestben dolgozó szervezett vasmunkás, erdélyi vagy bánági csoporthoz fizesse hetijárulékait. Ha a regátba utazó szaktársak így járnak el, akkor erősítik és bátorítják a többi ott dolgozó munkástársainkat. A vasmunkás szövetségnek csoportjai vannak Bukarestben, Ploestiben, Câmpinán, Câmpulungon és Brailában. Csupán azok a tagok fizethetik hetijárulékaikat a központhoz, vagy valamelyek erdélyi vagy bánági csoporthoz, akik olyan helyt dolgoznak, ahol szervezeteink nincsenek. Ha így közösen, egy akaratú és lelkesedéssel összefogunk, az eredmény a regáti szervezkedésnél nem fog elmaradni s ezzel biztosítjuk a már eddig elért vívmányaink fokozását és állandóságát.

Regáti csoportjaink és titkárságok címei;

București csoport: Strada Brezoianu No. 37.

Câmpinai csoport: Nicu Rădulescu, Cassa Poporului.

Câmpulungi csoport: Gh. Barbescu, Calea Traian No. 125.

Ploesti csoport: Vasile Gheorghescu, Strada Duca Voda No. 2.

Heci Lespezi csoport: Rusu Costache, tâmplar (üveges csoport.)

București csoport: Johann Wolf, Fabrică de sticlă Titan, Dudești, gara Titan (üveges csoport).

Galati csoport: Gh. Muștescu, Strada Dambului No. 14. „Cassa Poporului.”

Titkárságok: Joan Mirescu és Constantin Jonescu, Strada Brezoianu 37.

Börtönbe a könyvekért

Éppen ma egy éve, tavaly május elsején történt Nadrágon, hogy egy Anton nevű csendőrmester meg akarta menteni a főnálló állami és társadalmi rendet az ünneplő szocialistáktól. Rettenthetetlen bátorsággal behatolt ottani párt-szervezetünk helyiségébe, elfogott három szocialistát és elkobzott kétezer könyvet. A három ember olyan ártatlan volt, mint a husvéti bárány, a könyvek nem voltak hitellenesek. És hurcolták a könyveket és az embereket Lugosra, majd Turnuseverinbe a hadbíróshoz, mely Schöner Engelbert és Cioban Engelbert szaktársainkat másfélévi börtönre és 2000 lei pénzbüntetésre ítélte a múlt év június 13-án. Ott ültek a börtönben ettől kezdve egész szeptember 2-ig, amikor a nagyszabású hadbíróshoz teljes ártatlanságukat megállapította és szabadlábra helyezte őket.

A csendőri hitbuzgóság harmadik áldozata Anater Ernest szaktársunk, aki súlyos betegsége miatt, melyben most is szenved, csak április elején került a turnuseverini hadbíróshoz elé, amely már előzőleg távollétében elítélte öt évi börtönre és 1000 lei pénzbüntetésre. Most kegyes volt a hadbíróshoz. Csak félévre ítélte el a beteg embert s rögtön be is utalta a börtönbe. Hadd üljön ő is ártatlanul, mint a másik kettő, amíg a felső bíróság ő róla is megállapítja, hogy nem bűnös. Az emberiség azt parancsolná, hogy a beteg embert kórházba vigyék — de ne kritizáljuk a hadbíróshoz igazságszolgáltatását, mert még minket is bezárnak.

A grafikai munkások kongresszusa

Az erdélyi, bánági és bukovinai grafikai munkásság március 20-23-án négy napig tartó kongresszust tartott, melyen a grafikai Internacionále részéről Nemecek Vencel elvtárs is részt vett.

Terhes Gyula szövetségi titkár tartalmas jelentésben ismertette a nyomdász szövetség eredményes munkásságát, ami nyomtatásban is megjelent.

A kongresszus foglalkozott az egységesítés kérdésével is és megállapodott abban, hogy a nyomdász szövetség az amszterdami Internacionále álláspontján áll. Az egyenes heti járulékot I. osztályban 90 leire, a II. osztályban 40 leire emelte a kongresszus és egy Bukarestben felállítandó titkárság létesítésére is határozatot hoztak a regáti megszervezésére.

A nyomdász szövetség eredménydús munkálkodása mindnyájunknak méltó példaként szolgál.

Üveges munkások köréből

Betyárvilág és elbocsátások a tordai üvegyárban

A tordai üvegyári állapotokkal már több ízben foglalkoztunk. Jelenleg tömeges elbocsátások akarják ezen gyár munkásságát megfélemlíteni és rabszolgaságba hajtani. A munkáviszonyok rosszabbak, mint Ázsiában, a munkáltató az érvényben levő kollektív szerződés kijátszásánál még a legdurvább eszközöktől sem riad vissza. Az éjjel dolgozó munkásokkal egy analfabéta Hartung névre hallgató, „mesternek” titulált egyén van, aki által mindenféle fenyegetésekkel igyekeznek a munkásokat arra bírni, hogy 10—12 tulórát dolgozzanak százalék nélkül; aki mégis ellene mer szólni, a kuli-mester gondoskodik arról, hogy azt az igazgató urnál denuncialja, vagy, mint ott szokás mondani, a feketekönyvbe beírja. Másnap aztán jön az igazgató és kilátásba helyezi a munkásnak, hogy ha még tiltakozni fog az ő rendelkezései ellen, ki fogja dobni a gyárból és sehol sem fog az országban munkát kapni, erről ő gondoskodik.

A gyárban még ma is dolgoztatnak 10—12 éves gyerekekkel, ezektől a kis páriáktól a gyár-igazgatóság minden hónapban levonja rendszeresen a betegsegélyjárulékot, de azt a betegsegélypénztárba elfelejti befizetni.

A gyár üveges munkásai okulhatnak és beláthatják, hogy helyzetük javításának csak maguk lehetnek a kovácsai. Szervezkedni és szervezkedni! Ez legyen a jelszó! Hartung művezetőnek azt ijenjük, hogy vigyázzon, mert jöhet még dér a kutyára.

Avrig

Az avrigi üvegesmunkások csoportja április hó 3-án tartotta évi közgyűlést a csoport tagjainak teljes részvételével mellett A jelentéseket Modjesch elvtárs terjesztette elő, minek meghallgatása és tudomásul vétele után a gyűlés az új vezetőséget választotta meg, mely a következő elvtársakból áll: Elnök Modjesch Georg, II. elnök Bucsek Franz, pénztárosok Brendörfer Thomas és Kotzbacher Ferdinand, jegyzők ifj. Kotzbacher Karl és Salfetter Johann, ellenőrök Höhl Felix és Giródi József, bizalmiférfiak: Giródi Lukács, Bucsek Anton, Jungbauer Wenzel és Höhl Felix.

Üdvözlöjük az új csoportvezetőséget és reméljük, hogy fokozott ügybuzgalommal fog a szervezet kiépítéséhez, igyekezni fog még a szervezetet kívülről segédmunkásokat is beszervezni, hisz' ezek is olyan kizsákmányolt páriái a kapitalistáknak, mint a tanult üvegesmunkások. Nem szabad elfelejteni, hogy egy mindnyájunkért és mindnyájan egyért kell harcoljunk. Tehát be a szervezetbe! A segédmunkásokkal is.

Elismerték a tomesi-i üvegescsoport jogi személyiségét

Még a múltban ismertettük a tomesi-i üvegescsoport megalakulása és elismerése körüli nehézségeket. Már két éve folyik ez az ügy, először a bíróság kifogásolta az aktákat, más alkalommal a községi jegyző tett feljelentést a csoport ellen a sziguranacán. Ezek az akadályok azt eredményezték, hogy a gyártulajdonos, hivatkozással arra, hogy a csoport üncsen elismerve és mint szabadszervezettel nem hajlandó tárgyalni, mert ez szerinte nem kötelező. Ezen elhatározásában még jobban megerősítette Bottez temesvári munkaügyi felügyelő, amikor 1925-ben nem akarta elismerni a szövetség kiküldöttjét tárgyaló félként.

A tomesi-i állapotra jellemző, hogy a gyártulajdonos a munkásoktól visszatartott fizetésekből erőt vásárolt, azonban ezen munkáltatói önkényes eljárás ellen sem a buzgó községi kiskirály, sem Bottez inspektor ur nem tettek följelentést, mert a munkásoktól 4—5 hónapig visszatartott fizetések és a családok kiéhezetésének megakadályozása nem tartozik az ő hatáskörükbe, — csak a munkásszervezetek működésének megbénítása.

Most kapjuk a hírt, hogy a lugosi törvényszék f. év február 19-én hozott 1110. számú döntésével elismerte a csoport jogi személyiségét. Reméljük, hogy a tomesi-i üveges munkásság ezek után kettőzött ügybuzgalommal fog hozzá szervezete belső megerősítéséhez.

Felhívás! Munkanélküli üvegesmunkások, úgy szervezettek, mint szervezetlenek, jelentsék be tartózkodási helyüket a szövetségnek. Cím: Fermetal, — Cluj, Calea Victoriei No. 59.

RÁCZ IMRE

géplakatos szaktárs március hó 31-én, élete 39-ik évében meghalt. Rác szaktárs hosszú éveken keresztül munkaképtelen beteg volt. Az utóbbi két évben szövetségünk központjánál Kolozsváron a házfelügyelői állást töltötte be. Temetése április hó 2-án volt a kolozsvári vasmunkás szaktársak részvételével. A sírnál Bruder szaktárs mondott megható bucsubeszédet. Emlékét kegyelettel őrizzük meg.

Köszönetnyilvánítás. Márk György szaktárs Lónyáról ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik a részére gyűjtött 1400 leire hozzájárultak és őt ezáltal hosszas betegsége alatt támogatták.

Kollektív szerződéskötések Tordán

A tordai cementgyár, Solvai-művek, sörgyár és a kötermelőgyár munkásainak a folyó évi március hó 1-én lejárt kollektív szerződés megújítása alkalmával egy gyárban sem sikerült az összes pontokra vonatkozólag megegyezni a lefolytatott bértárgyalásokon, mert a munkaadók mindenütt elzárkóztak mindennemű béremelés megadására elől. Hosszas tárgyalások után minden gyárban döntőbírósi ítéletre lett bízva a kollektív szerződés legfontosabb pontjainak ellentételezése.

Dr. Chirilla munkaügyi inspektor, mint döntőbírósi elnök, 3 százalékos fizetésemelést adott a cementgyár, kötermelő és a sörgyár munkásainak.

A cementgyár munkásai a 3 százalékos bérjavítást folyó év március 1-ig visszamenőleg, a sörgyári munkások pedig 1926 május 1-ig visszamenőleg kapják. A tordai Solvai-művek munkásainak béremelési kérése vissza lett utasítva.

Az első négy tulórát minden gyárban 50 százalékos pótdíjjal kell fizetni, míg a napi 4 tulórán felüli tulódót 100 százalékos pótdíjjal rendelte el a döntés. A tanoncok évenként 5 nap fizetéses szabadságot kapnak. A felnőtt munkások fizetéses szabadsága 6—18 napig terjed.

A döntés korántsem elégti ki a tordai munkásságot. A cementgyár kivételével, a többi gyárakban sikerült több-kevesebb eredményt elérni már a bértárgyalásokon. A cementgyár igazgatósága azonban a rossz gazdasági viszonyokra való hivatkozással mindennemű munkáskérést mereven visszautasított.

A tordai gyárak jelenlegi magatartásában változást előidézni csakis erős szervezkedéssel lehet s akkor majd könnyebben fog menni a jogos követelések eredményes kiharcolása.

Kollektív szerződéskötés az újvári Solvai-műveknél

Négy napi tárgyalás után sem jöhetett létre teljes megegyezés a marosújvári Solvai-művek munkásai és az igazgatóság között s azért döntőbíróshoz lett bízva, hogy a vitás pontokra ítéletet mondjon.

Dr. Chirilla munkaügyi felügyelő, mint a döntőbíró elnöke, döntést is hozott az ügyben, mely a munkásság jogos követeléseit csak nagyon egy kis részben teljesítette.

A bértárgyaláson elért kisebb eredmények mutatják, hogy az aránylag jól szervezett újvári munkásság rövid két év alatt a tordai eredményeket túlszárnyalta.

Kongresszusi meghívó

A Romániai Szocialista Pártok Federációja f. év május hó 7., 8. és 9-én tartja meg Bukarestben

országos kongresszusát,

amelynek ideiglenesen megállapított napirendje a következő:

1. Kongresszusi megnyitó.
2. A mandátumok igazolása.
3. A Romániai Szocialista Pártok Federációja központi vezetőségének jelentése. Előadó: Moscovici Ilie elvtárs.
4. A politikai és gazdasági helyzet. Előadó: Dr. Pistiner I. elvtárs.
5. A párt programja. Előadó: Rădăceanu Lotar elvtárs.
6. Szervezkedés és pártszabályzat. Előadó Gheller Leon elvtárs.
7. A pártajót. Előadó: Const. Petrescu elvtárs.
8. A központi vezetőség és a központi ellenőrzőbizottság megválasztása.
9. Különfélék.

A kongresszuson résztvesznek:

a) a Romániai Szocialista Pártok Federációja központi vezetősége tagjai;

b) a pártszervezetek küldöttei, még pedig az 1926-ban megtartott parlamenti választások alkalmával leadott minden 500 szocialista szavazat után 1—1 küldött. A mandátumok elosztása, illetve a képviselvény arány megállapítása a tartományi pártok illetékességébe esik;

c) a központi pártlapok 1—1 képviselője;

d) három küldött a Romániai Szakszervezetek Szövetsége képviseletében;

e) két küldött a Szocialista Ifjúság munkások részéről.

A küldöttek nevei a központi vezetőségnek (București, Strada Brezoianu 37. sz.) legkésőbb május 1-ig bejelentendők.

A napirendi pontokkal kapcsolatos indítványokat írásban kell beküldeni ugyancsak a központi pártvezetőségnek, legkésőbb május 1-ig.

A Romániai Szocialista Pártok Federációja.

Szaktársak!

Elvtársak!

Az erdélyi szocialistapárt vezetőségének határozata értelmében MÁJUS ELSEJÉN, a dolgozók világnapján a munkássajtó terjesztése érdekében **sajtónapot** tartunk. Minden szaktárs agításon e napon a

ROMÁNIAI

NÉPSZAVA

és a

SOCIALISZMUS

érdekében és szerezen előfizetőket lapjainknak.

Felolós szerkesztő: Bartalis Sándor.

Kiadó: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége.

Gutenberg-könyvnyomda Cluj